

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
liisa.viinamaki@regeringskansliet.se

Torvutvinningens och torvanvändningens klimat- och miljöpåverkan, Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag M2015/03518/Nm

Länsstyrelsen i Västmanlands län har granskat rubricerad redovisning och är till stor del positiv till de överväganden och förslag som presenteras. Länsstyrelsen instämmer i Naturvårdsverkets analys och beskrivning av torvhanteringens miljöpåverkan.

I Västmanland bedömer vi att torvutvinningen endast står för en mindre del av länets miljö- och klimatpåverkan. Det finns idag tre energitorvtäkter och två odlingstorvtäkter. Ytterligare en torvtäkt är under prövning. Antalet husbehovstäkter är okänt.

Om förslagen kommer att leda till en utökad arbetsbelastning för länsstyrelserna, bör extra resurser tillföras. Det är dock svårt att bedöma detta utifrån redovisningen.

Generella synpunkter

Utredningen föreslår hur man bäst lokaliserar, efterbehandlar och kompenserar för torvbrytning – vilket är bra – men man föreslår inga åtgärder för att minska torvutvinningen.

Uppdraget var att beskriva miljöpåverkan med särskild utgångspunkt från miljökvalitetsmålen *begränsad klimatpåverkan* och *myllrande våtmarker* samt föreslå hur torvutvinningens negativa inverkan på miljömålsuppfyllelsen kan minska. Länsstyrelsen bedömer att förslagen leder till bättre måluppfyllelse för båda miljökvalitetsmålen, men hade önskat en ännu djupare analys i följande avseenden:

- Hur kan våtmarkerna på bästa sätt bidra till ett koldioxidneutralt Sverige? All form av torvutvinning leder till klimatutsläpp jämfört med opåverkade våtmarker som fungerar som kolsänkor. I *Miljömålsberedningens slutbetänkande om ett klimatpolitiskt ramverk* lyfts behovet av kolsänkor. Även CCS, vilket anses som en dyr teknik, föreslås i det slutbetänkandet som en kompletterande åtgärd.

- Hur kan miljö kvalitetsmålet *myllrande våtmarker* nå utifrån Naturvårdsverkets överväganden och förslag?

Synpunkter på Naturvårdsverkets överväganden och förslag

4.1 Lokaliseringsprövning

Naturvårdsverket framför att det med dagens lagstiftning som grund finns stöd för att torvtäckernas klimatpåverkan ska beskrivas i prövningsprocessen men att detta inte tillämpas. Därför föreslås att lokaliseringsprövningen kan förbättras genom utökad vägledning.

Länsstyrelsen ser positivt på en sådan vägledning och tillägger att det är av yttersta vikt att vägledningen skrivs så att en värdering av klimataspekterna går att genomföra på ett likartat sätt oavsett verksamhet. Vägledningen behöver därför innehålla:

- Kriterier för vilka uppgifter en klimatredovisning ska innehålla och hur dessa uppgifter ska värderas.
- Information om att en miljökonsekvensbeskrivning ska ingå vid prövning av torvtäckter, oavsett om det är en tillståndspliktig täkt eller en husbehovstäkt.

Det finns behov av vägledning för alla inblandade parter, både för myndigheter och för verksamhetsutövare. Alla parter måste ges rimliga förutsättningar att klara uppgiften.

4.2 Övriga prövningsfrågor

Naturvårdsverket föreslår att alla torvtäckter för markinnehavares husbehov bör göras till anmälningspliktiga C-verksamheter enligt miljöprövningsförordningen. Det innebär att även mindre täkter (< 5 ha eller med uttag på < 50 000 m³) till skillnad från idag behöver anmälas.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till detta förslag och bedömer att det skulle minska risken att biologiskt värdefulla våtmarker exploateras samt stärka förutsättningarna att arbeta mot uppsatta klimatmål.

4.3 Efterbehandling

Naturvårdsverket föreslår att täkttillstånd även fortsättningsvis ska villkoras med krav på plan för och genomförande av efterbehandling.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till detta, men framhåller samtidigt att en grundlig vägledning behöver tas fram. De slutsatser som föreslås i redovisningen bedöms vara alltför förenklade. Till exempel så kan många olika naturvärden utvecklas i äldre torvtäckter, även där våtmarksvärdena varit låga.

Länsstyrelsen föreslår därför att en vägledning tas fram som beskriver hur man bäst efterbehandlar våtmarker för att utveckla naturvärden eller som anpassning

till ett förändrat klimat. Här kan t.ex. naturvärden i det omgivande landskapet vägas in för att förstärka populationer eller för att skapa spridningsvägar. Dessutom kan flera av de arter som ingår i *åtgärdsprogramarbetet för hotade arter*, liksom många andra arter, gynnas av rätt form av efterbehandling i f.d. torvtäkter.

4.4 Ekologisk kompensation

Naturvårdsverket anser att reglerna om ekologisk kompensation för kvarvarande skada vid miljöfarlig verksamhet bör tillämpas på täktverksamheter och även analyseras inom ramen för den pågående statliga utredningen om ekologisk kompensation. Naturvårdsverket föreslår bland annat att regionalt övergripande planer bör vara underlag för en sådan prioritering.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till detta, men framhåller samtidigt att verktyget kompensation endast ska användas i undantagsfall. I första hand ska skador undvikas och i möjligaste mån begränsas.

4.5 Energipolitiska styrmedel

Naturvårdsverket anser att det får anses obestridligt att torv i klimatpolitiskt hänseende är att jämställa med fossila bränslen och därmed bidrar till den globala uppvärmningen. Därför föreslås att energiskattebefrielsen för torv som bränsle ska tas bort och att torv i samband med nästa kontrollstation för elcertifikatsystem inte bör ingå som ett stödberättigat bränsle i systemet.

Länsstyrelsen ställer sig helt bakom detta förslag. Både EU och FNs klimatpanel klassar torv som ett icke-förnybart biobränsle. Om Sverige slutar använda styrmedel för att gynna användning av torv så sker en synkronisering med andra länder ur klimatpolitiskt hänseende. Det ligger även i linje med miljömålsberedningens förslag (SOU 2016:47) om att klimatmålen måste genomsyra alla politikområden.

4.6 Styrmedel för odlings- och strötorv

Naturvårdsverket lämnar inga förslag när det gäller användningen av odlings- och strötorv då det i allt väsentligt är att jämställa med energitorv.

Länsstyrelsen har inget att erinra om detta.

4.7 Kunskapsbehov

Naturvårdsverket föreslår en rad prioriterade åtgärder för att förbättra kunskapen om statusen för torvbildande våtmarker samt om vilken miljö- och klimatpåverkan dikning av torvmarker medför.

Länsstyrelsen ställer sig bakom detta. Det kommer att kunna användas för uppföljning av miljömålsarbetet och vid klimatrapportering. Länsstyrelsen vill dock poängtera att det är viktigt att använda de datasystem för miljödata och kartor som redan finns. Länsstyrelsen har erfarenhet av flera myndigheter som bygger parallella kostsamma system helt i onödan.

4.8 Författningsförslag

Naturvårdsverket föreslår en förändring av miljöprövningsförordningen (2013:251) som innebär att även mindre husbehovstörvtäkter ska göras till anmälningspliktiga C-verksamheter från den 1 januari 2017.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till det förslaget. Däremot är det svårt att bedöma om det medför några större administrativa kostnader för Länsstyrelsen.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Minoo Akhtarzand, beslutande och miljömålsstrateg Mårten Gustafsson, föredragande samt enhetschef Anna Fridén, klimatsamordnare Måns Enander, miljöhandläggare Carina Rosendal samt naturvårdshandläggare Henrik Berg.

Minoo Akhtarzand

Mårten Gustafsson